

905 2. Beh. af Lovf. om Forandr. i og Tillæg til Lov om Haandværks- og Fabrikdrift m. M. 906

at der da aldeles ingen Grund er til at gaa ind paa den Endring, der nylig blev omtalt af den ærede Landssthingsmand fra Bornholm (Sonne), fordi Lovgivningen kun omhandler saadanne Forbrugsforeninger, som maa siges at drive borgerlig Næring, men der er ingenjæmhelst Grund til at udflyde deres Forpligtelser til at efterkomme Lovens Bestemmelser om at tage Næringsbevis et Aar. I det Hele taget er den Favør, som de ærede Medlemmer i en god Mening have villet give Forbrugsforeningerne, faare ringe, thi skal en saadan Forbrugsforening træde i Kraft og anskaffe det One og det Andet og flyde Penge sammen, saa er det ikke af nogen overvæltende Betydning, enten den betaler de 30 Rd. strax eller et Aar efter.

Der var et andet Punkt, som har Hensyn til det foreliggende Lovforslag, — der staar rigtignok ikke Noget i det derom — som jeg tillod mig at omtale ved 1ste Behandling, det var nemlig den Omgaaen af Næringsloven, som finder Sted, og som har taget et ganske overordentligt Opsving i de senere Aar, at en stor Mængde unge Mennesker, navnlig fra Sylland, men de begynde ogsaa derpaa fra Derne, i det Hele Bagabønder, mere og mere faae Die for den fortræffelige Maade, det er at trække om paa den Forretning at gaa omkring og sælge uldne og linnede vævede Varer under Forgivende af, at disse ere Husflidsprodukter. Det blev oplyst af en æret Kollega af mig fra Sorøens, som idag ikke er tilstede, at der i Hammerum Herred kun findes en eneste Rundvæv til at fabricere disse Varer paa, men efter hvad man ser af Udvalgsbetænkningen, mener man, at der omtrent gaar 1,000 Personer omkring og sælger uldne Varer, der ere forarbejdede i Hammerum Herred. Dels er dette i og for sig en Ustik, og dels er det meget tvivlsomt, hvorvidt man overhovedet kan sige, at Varer, fordi de ere vævede paa en Rundvæv af en Væver, kunne kaldes Husflidsprodukter, og om man ikke snarere maatte kalde dem Haandværksarbejder. Der er imidlertid en Samlen haade i den almindelige Opfattelse og i enkelte af de Domme, man har set derom, som gjør det ønskeligt nu ad Lovgivningens Vet at sætte en Stopper for dette Uvæsen, for denne Omløben med uldne og linnede vævede Varer. Begrebet „Husflidsprodukter“ er jo ikke saa let at præcisere, men jeg vil i den Henseende henvise til en ganske ny Udtalelse, vi have af den høitagtede Indenrigsminister, hvori jeg tror, at det er opstattet fuldstændig rigtig, det er en Skrivelse af 5te December 1872; 18de Marts.

maasse jeg med Formandens Tilladelse maa oplæse et Par Linier deraf. Der staar deri, at Ministeren antager, at der, vel at mærke, til Landmandens Husflidsprodukter maa henregnes saadanne Gjenstande, til hvis Frembringelse der ikke udføres særegen haandværksmæssig Færdighed, og som derhos ordentligvis ere Udbyttet af en Virksomhed, der som underordnet udføres ved Siden af den Paagældendes Hovedbeskæftigelse. Altsaa, for at en Ting kan kaldes Husflidsprodukt, skal den for det Første være forarbejdet af en Landmand, og dernæst skal det være Noget, der ikke udkræver nogen særegen haandværksmæssig Færdighed. Endelig er der endnu et Kriterium, som ikke er omtalt i Ministeriets Skrivelse, men som jeg rigtig nok tror ogsaa er nødvendigt, nemlig at det skal være en Forædling af Landmandens Produkter. Gjennemse vi nemlig Lovgivningens Bestemmelser om disse Husflidsprodukter, saa have vi for det Første en Plakat af 3die April 1816, hvori der simpelthen gives Landmanden Lov til at afsætte sine Husflidsprodukter. Dette blev udvidet ved en Plakat af 23de April 1845, der giver Landboerne Tilladelse til at opkjøbe og sælge i Kjøbstæderne Naturalprodukter af Landbrug, Kreaturhold, Havedyrkning og Fiskeri, selv om disse Produkter have modtaget en Bearbejdelse, naar den ikke ligger udenfor Grændsen for Landboernes Husflid, det vil altsaa sige, at Landmanden indtil en vis Grad maa forarbejde sine egne Produkter, og dette er gjentaget med nogen Udvidelse med Hensyn til Omsætningsretten i Næringslovens § 37, men uden nogen reel Forandring med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvad der er Husflid og hvad ikke. Altsaa siger jeg, at Husflidsproduktbegrebet fordrer, at Produktet skal være et her i Landet avlet Produkt, og ganske vist kunne uldne og linnede vævede Varer henregnes dertil, naar en Landmand avler Ulden eller Hørrøen osv. og lader væve deraf, men naar en paa Landet bosat Væver selv kjøber massinspundet Garn i Kjøbstaden og væver af dette, kalder jeg det Haandværk og ikke Husflid. Jeg har derfor tilladt mig at stille Endringsforslaget under Nr. 2, fordi det gennem en Række Exempler, som man har havt rundt om i Landet, har vist sig, at Domstolene og Dørigheben ikke kunne sætte en Stopper for denne Omgaaen af Næringsloven ved Udgivelsen af Fabrikvarer for Husflidsprodukter. Derimod mener jeg, at man selvfølgelig skal bibeholde den Ret, som forresten tidligere har eksisteret for Landbovævere til, naar de ønske det, selv at gaa om-